

JAMHURI YA MUUNGO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
MTIHANI WA UALIMU DARAJA LA A

621

KISWAHILI

Muda: Saa 3.

MAJIBU

Year: 2024

Maelekezo

1. Karatasi hii ina Sehemu **A** na **B** zenye jumla ya maswali **kumi na manne (14)**.
2. Jibu maswali **yote** kutoka Sehemu **A** na maswali **manne (4)** kutoka Sehemu **B**.
3. Sehemu **A** ina alama **arobaini (40)** na Sehemu **B** ina alama sitini **(60)**.
4. Simu za mkononi **haziruhusiwi** ndani ya chumba cha mtihani.
5. Andika **Namba yako ya Mtihani** katika kila ukurasa wa kijitabu chako cha kujibia.

maktaba.tetea.org

SEHEMU A (Alama 40)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

1. Eleza kwa kifupi faida nne za kumpa mwanafunzi mazoezi ya kusikiliza na kuzungumza.
Mazoezi ya kusikiliza husaidia mwanafunzi kukuza uelewa wa lugha na taarifa zinazopokelewa.
Husaidia kuboresha uwezo wa kuzungumza kwa usahihi na kwa kujiamini.
Huongeza msamiati wa lugha na kuboresha muundo wa sentensi wanazotumia.
Hutoa fursa ya kuonyesha mawazo yao kwa uwazi na kueleweka vizuri kwa wengine.
2. Bainisha aina na dhima za vielezi katika sentensi alizopewa:
 - (a) Kaa huyu anatembea upande upande.
Kielezi: "huyu" ni kielezi kiwakilishi, kinaonesha mtu anayeelekezwa.
 - (b) Maisha aliondoka alfajiri.
Vielezi: "alfajiri" ni vielezi vya wakati, vinaonesha wakati kitendo kinatokea.
 - (c) Hodari alitikisa nyavu mara mbili.
Vielezi: "mara mbili" ni vielezi vya wingi au mara, vinaonyesha idadi ya kitendo.
 - (d) Wanafunzi wanacheza uwanjani.
Vielezi: "uwanjani" ni vielezi vya mahali, vinaelezea mahali pa kitendo.
3. Fafanua kwa ufupi misingi minne aliyoyazingatia Roda katika kufupisha habari yenye maneno 300 na kuwa na maneno 180.
Msingi wa kwanza ni kusoma habari kwa makini na kuchunguza lugha iliyotumika ili kuelewa ujumbe kikamilifu.
Msingi wa pili ni kubaini na kuandika maneno ya lazima ambayo yanahitajika katika muhtasari.
Msingi wa tatu ni kuondoa maelezo yasiyo ya lazima ili kupunguza urefu bila kupoteza maana.
Msingi wa nne ni kubainisha mawazo muhimu ya ujumbe, kuyapanga na kuunganisha kwa lugha isiyobadilisha maana asilia.
4. Eleza kwa kifupi changamoto moja kwa kila njia zifuatazo za uhifadhi wa kazi za fasihi simulizi:
Njia ya kichwa: Kumbukumbu za mdomo haziwezi kuhifadhi kwa usahihi maelezo yote na zinaweza kupotea.
Maandishi: Kuna changamoto ya usomaji na uelewa kwa watu wasio na elimu ya kutosha.
Kanda za kunasa sauti: Zinahitaji vifaa maalum vya kusikiliza na kuhifadhi na zinaweza kuharibika kwa urahisi.
Kanda za video: Zinahitaji vifaa vya teknolojia na umeme wa kutosha, hivyo hazifae maeneo ya vijijini.
5. Toa sababu nne kwa ufupi kuhusu umuhimu wa kufundisha ufahamu wa kusoma kwa wanafunzi wa Darasa la Tano.
Ufahamu wa kusoma huwasaidia wanafunzi kuelewa maandishi na habari wanazosoma.
Huwaandaa wanafunzi kwa ajili ya kujifunza masomo mengine kwa ufanisi.
Huwasaidia kuboresha uwezo wa mawasiliano ya maandishi.

Hutoa msingi wa kuendeleza maarifa na stadi za maisha ya kila siku.

6. Bainisha vipengele vinne atakavyozingatia katika uandishi wa insha.

Atazingatia muundo mzuri wa insha ikiwa ni utangulizi, maudhui na hitimisho.

Atazingatia msamiati unaofaa na sahihi kwa somo husika.

Atazingatia muundo wa sentensi na sarufi sahihi.

Atazingatia mtiririko wa mawazo na uhusiano kati ya aya.

7. Badili sentensi nne ulizopewa kutoka katika kauli taarifa kuwa kauli halisi.

(a) Mwalimu alisema, "Niliochelewa kwa sababu ya kukosa usafiri."

(b) Askari wa barabarani alisema, "Mwendo kasi ulisababisha ajali."

(c) Wanafunzi walisema, "Kitabu cha mwalimu kilichukuliwa na Juma."

(d) Kiongozi wa msafara aliwaeleza wafuasi wake, "Tutachelewa kurudi."

8. Bainisha vifaa vinne vinavyotumiwa na mwalimu kuandaa azimio la kazi na taarifa atakazopata kutoka katika kila kifaa.

Kalamu – taarifa za kuandika azimio.

Karatasi – mahali pa kuandikia azimio.

Kamusi au msamiati – kusaidia kuandika kwa lugha sahihi.

Kalenda au ratiba – kusaidia kupanga muda wa kutekeleza kazi.

9. Chambua kwa kifupi mambo manne atakayofanya kabla ya kutunga mtihani.

Atakusanya na kupitia maudhui yote ya somo kwa kina.

Atapanga muundo wa mtihani pamoja na aina za maswali.

Atahakikisha mtihani unalenga malengo ya somo na viwango vya taaluma.

Atapima muda unaohitajika kwa wanafunzi kukamilisha mtihani.

10. Chambua hatua nne ambazo Mwalimu anapaswa kuzifuata wakati wa kuwafundisha wanafunzi wake somo la ufahamu wa kusikiliza kwa kutumia redio.

Mwalimu anapaswa kuandaa mpango wa somo na kuweka malengo ya kufikia.

Anapaswa kuwahamasisha wanafunzi kusikiliza kwa makini na kujiandaa.

Anapaswa kucheza kipindi cha redio na kuwahimiza wanafunzi kutoa maoni.

Anapaswa kufanya tathmini kwa kuuliza maswali na kutoa maelezo ya ziada baada ya kusikiliza.

SEHEMU B (Alama 40)

Jibu maswali **yote** katika sehemu hii.

11. Kumia hoja tano kupinga kauli isemayo “Kuendelea kufundisha somo la fasihi simulizi katika kipindi hiki cha kuimarika kwa sayansi na teknolojia ni kupoteza muda.”

Kwanza, fasihi simulizi hutoa msingi wa utamaduni na urithi wa jamii ambao haupatikani kupitia sayansi pekee.

Pili, simulizi huendeleza ujuzi wa lugha, mawasiliano, na ubunifu ambao ni muhimu hata katika sayansi na teknolojia.

Tatu, hadithi na simulizi hutoa maadili na mafunzo ya maisha ambayo hayawezi kufikiwa kwa njia za kiufundi tu.

Nne, somo hili huchangia kukuza fikra za kijamii na kuelewa historia, jambo ambalo ni msingi wa maendeleo ya sayansi na teknolojia.

Tano, fasihi simulizi ni zana muhimu za kuhamasisha ushiriki wa watoto na vijana katika kujifunza kwa njia ya burudani na mafunzo.

12. Ukiwa kama Mwalimu Mkuu andika barua kwa Mkuu wa Wilaya ya Mkuranga kwa ajili ya kumuomba ahudhurie katika mahafali ya darasa la saba tarehe 29/10/2023.

SHULE YA MSINGI VIKINDU,
S.L.P 1263,
PWANI.
06/5/2024

Mkuu wa Wilaya ya Mkuranga
S.L.P 1819
PWANI.

Ndugu Mkuu wa Wilaya,

YAH: Ombi la Kuhudhuria Mahafali ya Darasa la Saba

Napenda kukujulisha kuwa mahafali ya darasa la saba ya shule yetu yatafanyika tarehe 29 Oktoba 2023 katika viwanja vya shule.

Tunakuomba kwa heshima uweze kuhudhuria hafla hii muhimu ili kuwahamasisha na kuwatia moyo wanafunzi wetu na walimu.

Uwepo wako utatoa shukrani kubwa na kuonyesha mshikamano wa jamii katika maendeleo ya elimu.

Tunatarajia kuthibitishwa kwa ombi hili mapema iwezekanavyo.

Asante kwa ushirikiano wako.

Kwa niaba ya shule,

K. Sjssjd
Mwalimu Mkuu

13. Tumia hoja tano kuthibitisha kuwa muhtasari ni kifaa muhimu kinachomsaidia mwalimu kufundisha kwa ufanisi.

Muhtasari husaidia mwalimu kupanga na kuwasilisha maudhui ya somo kwa ufupi na kwa mpangilio.

Huwasaidia wanafunzi kuelewa na kukumbuka mambo muhimu ya somo kwa urahisi.

Huongeza ufanisi wa muda wa ufundishaji kwa kupunguza maelezo yasiyo ya lazima.

Hutoa mwongozo wa marekebisho na kurudia mada muhimu kwa urahisi.

Huwasaidia walimu kuandaa maswali na mazoezi yanayolenga malengo ya somo.

14. Chambua hatua sita ambazo mwalimu anatakiwa kufuata wakati wa kufundisha somo la kukanusha matukio ya wakati uliopita.

Hatua ya kwanza ni kuandaa mpango wa somo unaoelezea malengo na maudhui ya kufundishwa.

Pili ni kufafanua matukio ya wakati uliopita kwa kutoa historia na muktadha wa tukio hilo.

Tatu ni kuwahamasisha wanafunzi kuchambua ushahidi wa matukio hayo kwa kuzingatia vyanzo mbalimbali.

Nne ni kuwasaidia wanafunzi kuelewa mantiki ya kukanusha au kuthibitisha matukio kupitia hoja na ushahidi.

Tano ni kuendesha majadiliano na mazoezi ya kukanusha ili kukuza uelewa na fikra za kina.

Sita ni kutoa tathmini ya ufahamu kupitia maswali na mazoezi ya kuandika au mdomo.